



בש"פ 9177/18 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 9177/18

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

העורר: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות
אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטת בית
המשפט המחוזי בחיפה (השופט א' פורת) מיום
18.12.2018 במ"ת 58734-11-18

תאריך הישיבה: כ"ה בטבת התשע"ט (2.1.2019)

בשם העורר: עו"ד ליאוניד פרחובניק

בשם המשיבה: עו"ד חיים שוייצר

החלטה

*

1. ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט א' פורת) מיום 18.12.2018 במ"ת 58734-11-18, בה הורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו.

2. ביום 26.11.2018 הוגש נגד העורר, יליד 1964, כתב אישום המייחס לו שתי עבירות של מעשה מגונה בקטינה

עמוד 1



בנסיבות מחמירות, בשתי אחיות קטינות ילידות 2011 ו- 2013.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו. בתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של העורר צוין כי אין לעורר מסגרת משפחתית תומכת והוא בעל הרגלי שתיה נרחבים. שירות המבחן סבר כי נשקפת מהעורר רמת מסוכנות גבוהה בשים לב לעמדותיו ההשלכתיות ולחוסר תחושת הערך אותה הוא חווה באופן יום יומי. על כן, סבר שירות המבחן שאין מקום להורות על חלופת מעצר אולם התלבט בשאלת שליחתו למוסד גמילה.

4. ביום 18.12.2018 הורה בית המשפט המחוזי על הארכת מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו. נקבע כי בשים לב לרמת המסוכנות ולהעדר מחלוקת בדבר קיומה של תשתית ראייתית לא עולה הצדקה לנקיטה בהליך שיקומי בשלב המעצר וכי במסגרת ההליך העיקרי יהיה ניתן לשקול שוב את האפשרות לשלוח את העורר למוסד שיקומי מתאים.

5. על החלטה זו הוגש הערר שלפניי ובו נטען כי שגה בית משפט קמא בהתעלמו מטענת הכרסום בראיות שטען העורר וזאת על רקע היותו נתון תחת השפעת אלכוהול. בהקשר זה נטען לקיומן של ראיות אודות השפעת האלכוהול וכן נטען למחדלה של הרשות החוקרת שלא בחנה את רמת האלכוהול בדמו של העורר. עוד טוען העורר כי בעניינו היה מקום להורות על שליחת העורר לחלופת מעצר טיפולית ומן הראוי היה לאפשר לקיים ראיון קבלה עם מוסד הגמילה. עוד נטען כי בהחלטתו פגע בית המשפט באינטרס ההסתמכות והציפיה של העורר מאחר שלא אפשר לו לסיים את תהליך בחינת ההתאמה לחלופת מעצר טיפולית וזאת על אף שהפנה מלכתחילה את עניינו לשירות המבחן. עוד נטען כי קביעת בית המשפט לפיה אין הצדקה בהליך דנן להורות על נקיטה בהליך שיקומי כבר בשלב המעצר, אשר מבוססת על הלכת סויסה, אינה עולה בקנה אחד עם הגמשת תנאי הלכת סויסה בפסיקה, וכי כיום במקרים רבים מורים בתי המשפט על שחרורם של עצורים לחלופה טיפולית.

6. בדיון לפני הפנה בא כוח העורר לנימוקי עררו. בתוך כך נטען כי קיים "כרסום מסוים בעוצמת הראיות", אף שאינו חולק על קיום ראיות לכאורה. עיקר הערר לדבריו הוא בכך שבית המשפט קמא לא אפשר לשירות המבחן להשלים את מלאכתו לבחינת חלופת גמילה. לאור האמור מבקש העורר להורות על המשך בחינת התאמתו של העורר לטיפול במסגרת טיפולית. מנגד, בא כוח המדינה הפנה להלכה הפסוקה לפיה אין מקום להפניה למסגרת טיפולית בשלב דיוני המעצר. נטען כי בעניינו גם לא מתקיים אף אחד מהתנאים שנקבעו בפסיקה העשויים להצדיק סטייה מכלל זה. כן נטען כי מוסד גמילה אינו בגדר חלופה הרמטית העשויה לאיין את מסוכנותו של העורר.

דיון והכרעה

7. לאחר עיון הגעתי למסקנה כי דין הערר להידחות.

8. כפי שנקבע לא פעם בפסיקתו של בית משפט זה, ככלל השלב הראוי לבחינת הפניה למסגרת טיפולית הוא שלב גזירת הדין, כאשר בפני בית המשפט תמונה מלאה בנוגע לנאשם ובידו לשקול בין היתר את הנתונים לגבי העונש הראוי ומשכו (בש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סוויסה (21.3.2011), להלן: ענין סוויסה; בש"פ 7750/17 מדינת



ישראל נ' פרוס (17.10.2017), להלן: ענין פרוס). בשלב המעצר ראוי לשקול שילוב בקהילה טיפולית רק כאשר המשיב החל בגמילה עוד לפני ביצוע העבירה בגינה נעצר; ובמקרים חריגים - גם בהתקיים שני אלה: כאשר פוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה הוא גבוה ויש בהליך הגמילה גם כדי ליתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת מן המשיב.

כפי שהבהרתי בענין פרוס, שליחתו של נאשם לטיפול במסגרת טיפולית בשלב דיוני המעצר הוא בגדר הקדמת המאוחר ועלול גם ליצור ציפיות בלב הנאשם ולכבול את ידי המותב הדין בתיק בשלב גזירת דינו של הנאשם (שם בפסקאות 14-15).

9. העורר הפנה למספר מקרים בהם נשלח נאשם למסגרת טיפולית כחלופת מעצר (ראו למשל בש"פ 3292/14 ציבר נ' מדינת ישראל (20.5.2014); ובש"פ 4158/14 אפלצ'יוק נ' מדינת ישראל (19.6.2014)), אלא שכל מקרה נבחן לגופו. כמצוין לעיל, אכן לכלל נקבעו חריגים, כאשר העיקרי שבהם הוא מקום שהנאשם כבר היה מצוי בקהילה טיפולית קודם לביצוע העבירות בגינן הוא עומד לדין ועל יסודן נעצר. ברם, בענייננו אין חולק שתנאי זה אינו מתקיים, ולכאורה אף לא שני התנאים המצטברים האחרים.

10. אשר על כן הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ה בטבת התשע"ט (2.1.2019).

ש ו פ ט